

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת עמית הלוי
אופיר כץ

5735/25/פ

הצעת חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה) (תיקון – גילאים ומצב לחימה), התשפ"ה–2025

1. תיקון סעיף 2 בחוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשפ"ב–2022¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 2, אחרי ההגדרה "מפקד האזור" יבוא:
"מצב לחימה" – שעת מלחמה או נקיטת פעולה צבאית משמעותית, כאמור בסעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה, או מבצע צבאי שוועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה עליו;".
2. תיקון סעיף 4 בסעיף 4 לחוק העיקרי –
(1) בפסקה (1), במקום "35" יבוא "65";
(2) בפסקה (2), במקום "25" יבוא "55".
3. תיקון סעיף 5 בסעיף 15(1) לחוק העיקרי, במקום "גילו מעל 50 שנים" יבוא "לעניין תושב האזור – גילו מעל 75 שנים, ולעניין תושבת האזור – גילה מעל 65 שנים".
4. תיקון סעיף 6 בסעיף 6 לחוק העיקרי –
(1) בפסקה (1), במקום "14" יבוא "12";
(2) פסקה (2) – תימחק.
5. החלפת סעיף 9 במקום סעיף 9 לחוק העיקרי יבוא:

¹ ס"ח התשפ"ב, עמ' 808.

9. "היתר מיוחד (א) על אף הוראות סעיף 3, רשאי שר הפנים להעניק אזרחות או לתת רישיון לישיבה בישראל, לתושב אזור או לאזרח או לתושב של מדינה המנויה בתוספת, ורשאי מפקד האזור לתת לתושב אזור היתר לשהייה בישראל, אם שוכנעו באחד מאלה:

(1) התושב או האזרח כאמור מזדהה עם מדינת ישראל ויעדיה והוא או בן משפחתו פעלו פעולה של ממש לקידום הביטחון, הכלכלה או עניין חשוב אחר של המדינה;

(2) הענקת האזרחות, מתן הרישיון לישיבה בישראל או מתן ההיתר לשהייה בישראל, לפי העניין, הם מעניינה המיוחד של המדינה.

(ב) הענקת אזרחות, מתן רישיון לישיבה בישראל או מתן ההיתר לשהייה בישראל כאמור בסעיף קטן (א)(2) יהיה מטעמים מיוחדים שיירשמו, ובאישור הממשלה בישיבה שתיוחד לעניין זה.

(ג) לעניין סעיף זה, "בן משפחה" – בן זוג, הורה, ילד.

6. תיקון סעיף 11 בסעיף 11 לחוק העיקרי, המילים "6(2)" – יימחקו.

7. תיקון סעיף 13 בסעיף 13(2) לחוק העיקרי, המילים "6(2)" – יימחקו.

8. תיקון סעיף 18 בסעיף 18 לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "א" ואחריו יבוא:

"(ב) סעיפים 4 עד 8, לא יעמדו בתוקפם במצב לחימה ולאחריו.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), החל מתום מצב הלחימה רשאית הממשלה, בישיבה שתיוחד לעניין זה, באישור הכנסת לאחר שקיבלה את המלצתה של ועדה שוועדת הכנסת תקבע לעניין זה, לקבוע, בצו, כי סעיפים 4 עד 8 יעמדו בתוקפם."

דברי הסבר

חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשפ"ב-2022 (להלן – החוק), צמצם כניסה וקבלת מעמד בישראל של תושבי הרשות הפלסטינית, זאת לאחר שמאז חתימת הסכמי אוסלו כ-130 אלף איש מתושבי הרשות הפלסטינית קיבלו מעמד בישראל בשל איחוד משפחות וחלקם ניצלו זאת לפיגועי טרור מחרידים.

שתי עתירות לבג"ץ הביאו בסופו של דבר את המחוקק ליצור בחוק חריגים הומניטריים שונים. כך, המחוקק קבע כי נשים מעל גיל 25 וגברים מעל גיל 35 יוכלו לקבל היתר שהייה, ולאחר גיל 50 ושהות של עשר שנים בארץ – יוכלו לקבל רישיון ישיבה ארעי.

כמו כן, המחוקק איפשר מתן רישיון ישיבה לילדים מתחת גיל 14 והיתר שהייה מעל גיל 14, ומתן אישורי שהייה ורישיון ישיבה על רקע הומניטרי, רפואי ובמקרים מיוחדים נוספים.

על פי נתוני משרד הפנים, מאז חוקק החוק ועד היום קיבלו 13,000 תושבי הרשות הפלסטינית מעמד בישראל, מתוכם כ-5,000 מעמד של רישיון ישיבה. בנוסף קיבלו מעמד אלפי ילדים נוספים ואחרים שאושרו על פי סעיף 6 לחוק ועל ידי הוועדה ההומניטרית.

מנתוני שירות הביטחון הכללי שהוצגו בוועדות הכנסת השונות עולה כי למעלה מ-10% מקרב אזרחי ישראל הערבים הם בעלי מעמד כתוצאה של איחוד משפחות שלהם או של הוריהם. בקרב תושבי הנגב ומזרח ירושלים הם מהווים 25%. עוד עולה כי קבוצה זו מהווה רוב גדול בקרב מורשעי הטרור שהינם אזרחי או תושבי ישראל. כלומר השער הגדול של הטרור לישראל נוצר על ידי סעיפי החוק הקיים, שהפך למחורר לגמרי.

יש להדגיש כי קבלת מעמד במדינה אינה זכות קנויה לאיש. לפיכך, הצעת חוק זו מבקשת לצמצם את הפרצות בחוק הקיים, שגם אם נוצרו מתוך כוונה טובה לתת מקום לחיי אהבה ומשפחה, הן יצרו מפעל של שנאה והרס משפחות רבות בישראל.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ב' בניסן התשפ"ה (31.03.2025)